

Sú to vaše údaje – prevezmite kontrolu

**PRÍRUČKA PRE OBČANOV
O OCHRANE ÚDAJOV V EÚ**

**AKO SÚ CHRÁNENÉ VAŠE
ÚDAJE V RÁMCI EÚ**

Či už prostredníctvom internetového bankovníctva, pri nakupovaní, cez sociálne médiá alebo pri elektronickom podávaní daňového priznania poskytujeme čoraz viac našich osobných údajov.

Všeobecné nariadenie EÚ o ochrane údajov (GDPR) vám pomáha prevziať kontrolu nad týmito informáciami prostredníctvom **niekoľkých kľúčových práv**, z ktorých vám plynú väčšie právomoci na zaistenie vašej ochrany.

📌 ČO SÚ „OSOBNÉ ÚDAJE“?

Všetky informácie, ktoré sa vás týkajú ako identifikovanej alebo identifikovateľnej živej osoby, patria do pôsobnosti všeobecného nariadenia. Môže to byť napríklad vaše meno, adresa bydliska, číslo preukazu totožnosti, kód internetového protokolu (IP) alebo informácie o vašom zdraví.

Niektoré citlivé údaje, ako sú údaje týkajúce sa vášho zdravia, rasového alebo etnického pôvodu, politických

názorov a sexuálnej orientácie, majú špeciálnu ochranu. Môžu sa zbierať a používať len za konkrétnych podmienok, napríklad ak ste poskytli svoj výslovný súhlas alebo ak to povoľuje vnútroštátne právo.

📌 KEDY SA PRAVIDLÁ UPLATŇUJÚ?

Pravidlá sa uplatňujú, keď sa vaše údaje **zbierajú, používajú a uchovávajú** v digitálnej podobe alebo v štruktúrovanom informačnom systéme na papieri.

Pre celú EÚ platí jeden súbor pravidiel, ktoré môžu byť v niektorých oblastiach doplnené vnútroštátnymi právnymi predpismi. Znamená to, že máte rovnaké práva, bez ohľadu na to, komu v EÚ poskytujete svoje údaje. Ani spoločnosti z krajín mimo EÚ nie sú výnimkou. Ak ponúkajú tovar a služby v EÚ alebo monitorujú vaše správanie v EÚ, potom vám musia zabezpečiť rovnakú úroveň ochrany údajov.

PRÁVO VEDIETĚ, KTO SPRACÚVA ČO A PREČO

Keď organizácie spracúvajú vaše údaje, musia vám poskytnúť jasné informácie o použití vašich údajov, ktoré zahŕňajú napr. tieto informácie:

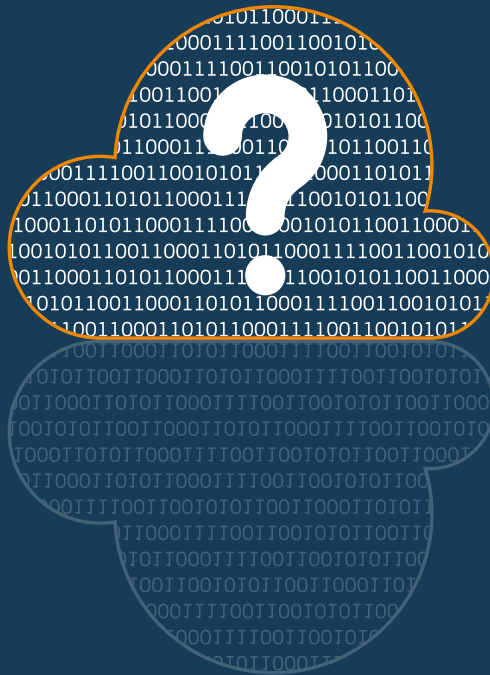
- na aké účely sa použijú vaše údaje;
- právny základ spracúvania vašich údajov;
- ako dlho sa vaše údaje budú uchovávať;
- s kým sa podelia o vaše údaje;
- aké sú vaše základné práva súvisiace s ochranou údajov;
- či budú vaše údaje prenesené mimo EÚ;
- že máte právo podať sťažnosť;
- ako môžete zrušiť svoj súhlas po tom, ako ste ho poskytli;
- kontaktné údaje organizácie, ktorá je zodpovedná za spracúvanie vašich údajov, a jej úradníka pre ochranu údajov, ak ho má.

Tieto informácie by mali byť podané v **jasnom** a **jednoduchom** jazyku.

Osobné údaje sa môžu zbierať a spracúvať iba na riadne definovaný účel. Keď spoločnosti zbierajú vaše údaje, musia vám povedať, na aké účely budú údaje použité. Zároveň sa musia ubezpečiť, že sa spracúvajú len relevantné údaje a že sa údaje neuchovávajú dlhšie, ako je nutné.

*Kúpili ste si niečo
na internete?*

Predajca musí zbierať len údaje, ktoré sú potrebné na plnenie zmluvy. Zároveň vám musí poskytnúť informácie vymenované skôr v texte a vymazať údaje, keď ich už viac nepotrebuje.

PRÁVO PRÍSTUPU K VAŠIM ÚDAJOM

Máte právo požiadať o bezplatný prístup k osobným údajom, ktoré má o vás organizácia a získať kópiu v prístupnom formáte.

Aplikácie od vás žiadajú priveľa?

Kúpili ste si fitness náramok a prihlásili ste sa do zdravotnej aplikácie, ktorá monitoruje vašu aktivitu.

Prevádzkovateľa aplikácie môžete požiadať, aby vám poskytol všetky informácie, ktoré o vás spracúva. Sú to všetky vaše prihlasovacie údaje (napr. vaše meno a kontaktné údaje, ak sa uplatňujú) a všetky informácie, ktoré o vás zozbieral cez náramok (napr. srdcový tep, výkon atď.).

Chcete vidieť, čo všetko o vás vie elektronický obchod?

Nakúpili ste tovar v internetovom obchode. Môžete požiadať spoločnosť, aby vám poskytla osobné údaje, ktoré o vás má vrátane: vášho mena a kontaktných údajov, informácií o kreditnej karte a dátumov a typov nákupov.

PRÁVO NAMIETAŤ

Ak organizácia spracúva vaše osobné údaje, možno máte právo namietať. Za určitých okolností však môže prevažovať verejný záujem. Napríklad to môže platiť pre vedecký alebo historický výskum.

Takisto máte právo kedykoľvek namietať proti zasielaniu priameho marketingu.

Máte už reklamy po krk?

Na internete ste si kúpili dva lístky, aby ste videli naživo hrať svoju obľúbenú kapelu. Neskôr ste neustále bombardovaní reklamami na koncerty a podujatia, ktoré vás nezaujímajú. Informujete spoločnosť, ktorá predáva lístky cez internet, že si už viac neželáte dostávať reklamné materiály. Spoločnosť by mala prestať spracúvať vaše údaje na priamy marketing a krátko na to by ste viac nemali dostávať od nej e-mailové správy. Nemala by vám za to účtovať poplatok.

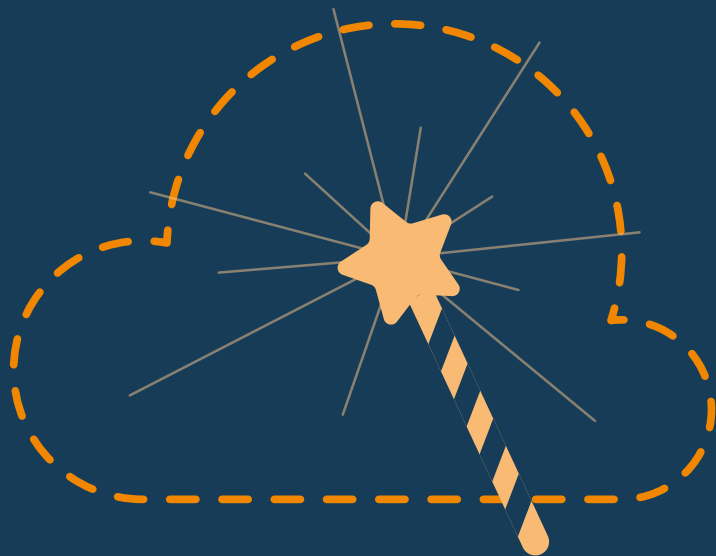
PRÁVO NA OPRAVU VAŠICH ÚDAJOV

Chyby vo vašich osobných údajoch môžu mať významný vplyv na váš život, najmä keď žiadate o pôžičky, poistenie, úvery a podobne.

Ak si myslíte, že vaše osobné údaje, ktoré má o vás daná organizácia, by mohli byť nesprávne, neúplné alebo nepresné, môžete požiadať o ich opravu. Oprava sa musí vykonať bez zbytočného odkladu.

Vyšli vás draho nesprávne údaje?

Žiadate o novú poisťku, ale všimnete si, že spoločnosť vás nesprávne vedie ako fajčiara, čo zvyšuje vaše platby životného poistenia. Máte právo skontaktovať sa s ňou a žiadať opravu.

PRÁVO NA VYMAZANIE ÚDAJOV A PRÁVO BYŤ ZABUDNUTÝ

Ak ste boli požiadaní o poskytnutie súhlasu so spracúvaním vašich údajov, môžete vyzvať organizáciu, aby ich prestala spracúvať tak, že zrušíte svoj súhlas. Musí tak spraviť, pokiaľ nie je viazaná inými právnymi dôvodmi na spracúvanie vašich údajov. Zrušenie súhlasu musí byť rovnako jednoduché ako jeho poskytnutie.

Ak už vaše údaje nie sú potrebné alebo sa spracúvajú nezákonne, môžete požiadať o vymazanie týchto údajov. Musia byť však zachované aj ďalšie práva EÚ, ako je sloboda prejavu. Napríklad kontroverzné vyhlásenia verejne sledovaných osôb nemožno automaticky vymazať, ak je verejný záujem najlepšie naplnený, keď sa uchovávajú online.

Organizácie musia na požiadanie vymazať osobné údaje zozbierané od detí, ktoré sa spracúvajú cez aplikácie alebo webové lokality.

Neplatné výsledky vyhľadávania?

Po zadaní vášho mena do online vyhľadávača sa vo výsledkoch zobrazia odkazy na starý spravodajský článok o dlhu, ktorý ste už dávno zaplatili. Ak nie ste verejný činiteľ a váš záujem na odstránení článku prevažuje záujem všeobecnej verejnosti na prístup k informáciám, vyhľadávač je povinný vymazať tieto odkazy.

PRÁVO VYJADRIŤ SA K AUTOMATIZOVANÉMU ROZHODOVANIU

Niektoré organizácie, ako sú banky, daňové úrady a nemocnice, používajú algoritmy, prostredníctvom ktorých prijímajú o vás rozhodnutia na základe vašich osobných údajov. Je to pre ne efektívne, no nie vždy je to transparentné a tieto rozhodnutia môžu mať na vás právny vplyv alebo iný významný vplyv na váš život.

V týchto prípadoch organizácie musia:

- povedať vám, či sú ich rozhodnutia automatizované;
- priznať vám právo na preskúmanie automatizovaného rozhodnutia človekom;
- umožniť vám namietať proti automatizovanému rozhodnutiu.

Automatizované rozhodnutia sú povolené za určitých okolností, napr. keď to povoľuje určitý právny predpis.

Žiadate o úver?

Žiadate o úver od internetovej banky. Ste vyzvaní, aby ste zadali svoje údaje a algoritmus banky vám povie, či vám banka udelí úver a ponúkne vám navrhovanú úrokovú sadzbu. Musíte byť informovaní, že môžete: vyjadriť svoj názor; namietať proti rozhodnutiu; a požiadať o zásah človeka do postupu, aby preskúmal rozhodnutie algoritmu.

PRÁVO NA PRESUN VAŠICH ÚDAJOV

Ak spoločnosť používa vaše údaje po tom, ako ste poskytli svoj súhlas alebo podpísali zmluvu, môžete žiadať, aby vám údaje boli vrátené alebo sa presunuli inej spoločnosti, ktorej služby si želáte využívať – nazýva sa to právo na „prenosnosť údajov“. Pôvodný dodávateľ, ako je spoločnosť sociálneho média, banka alebo dokonca aj poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, musí presunúť údaje novému dodávateľovi. Presun údajov by vám mal pomôcť ľahšie získať prístup k iným trhom a dodávateľom, a teda vám prináša viac možností.

Našli ste lacnejšieho dodávateľa?

Našli ste lacnejšieho dodávateľa elektriny. Svojho aktuálneho dodávateľa môžete požiadať, aby previedol vaše údaje priamo novému dodávateľovi, pokiaľ je to technicky uskutočniteľné. V každom prípade vám musí vaše údaje vrátiť v bežne používanom a strojovo čitateľnom formáte tak, aby sa mohli použiť v iných systémoch.

☛ STRATA ALEBO KRÁDEŽ ÚDAJOV?

V pravidlách sa zabezpečuje vaša ochrana. Organizácia, ktorá má vaše údaje, musí informovať vnútroštátny úrad na ochranu údajov (DPA), ak je porušenie ochrany údajov rizikové. Ak únik údajov predstavuje vysoké riziko, v tom prípade musí informovať aj vás osobne.

V každej krajine EÚ sú úrady na ochranu údajov a spoločne dohliadajú na právo EÚ v oblasti ochrany údajov.

Taxikárska firma stratila vaše údaje?

Objednávatel si taxík cez aplikáciu. Taxikárska spoločnosť neskôr utrpí obrovské porušenie ochrany údajov, v rámci ktorého sú ukradnuté údaje o vodičoch a používateľoch. Môžete podať sťažnosť na vašom úrade na ochranu údajov, ktorý prípad vyšetrí.

☛ MYSLÍTE SI, ŽE BOLI PORUŠENÉ VAŠE PRÁVA OCHRANY ÚDAJOV?

Môžete sa obrátiť na organizáciu, ktorá má vaše údaje. Ak v každom prípade môžete podať sťažnosť na vašom vnútroštátnom úrade na ochranu údajov alebo ísť na vnútroštátny súd. Úrad na ochranu údajov môže organizáciám udeliť rôzne sankcie vrátane pozastavenia alebo prerušenia spracúvania údajov a môže im udeliť pokutu.

Ak ste utrpeli škodu, môžete tiež žiadať o náhradu podaním žaloby na organizáciu alebo požiadať mimovládnu organizáciu pôsobiacu v oblasti ochrany údajov, aby vás zastupovala.

Obráťte sa na svoj vnútroštátny úrad na ochranu údajov http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/structure/data-protection-authorities/index_en.htm

Obráťte sa na EÚ

Osobne

V rámci celej EÚ existujú stovky informačných centier Europe Direct. Adresu centra najbližšieho k vám nájdete na tejto webovej stránke:
https://europa.eu/european-union/contact_sk

Telefonicky alebo e-mailom

Europe Direct je služba, ktorá odpovedá na vaše otázky o Európskej únii. Túto službu môžete kontaktovať:

- prostredníctvom bezplatného telefónneho čísla: 00 800 6 7 8 9 10 11 (niektorí operátori môžu tieto hovory spoplatňovať),
- prostredníctvom štandardného telefónneho čísla: +32 22999696, alebo
- e-mailom na tejto webovej stránke: https://europa.eu/european-union/contact_sk

Printed by Bietlot in Belgium

Európska komisia ani iná osoba, ktorá koná v mene Komisie nenesie zodpovednosť za možné použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii.

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2018

© Európska únia, 2018

Opakované použitie je povolené len s uvedením zdroja.

Politiku opätovného použitia dokumentov Európskej únie upravuje rozhodnutie 2011/833/EÚ (Ú. v. EÚ L 330, 14.12.2011, s. 39).

PRINT ISBN 978-92-79-77562-8 doi:10.2838/929909 DS-01-18-022-SK-C

PDF ISBN 978-92-79-77588-8 doi:10.2838/9400 DS-01-18-022-SK-N

Pravidlá EÚ v oblasti ochrany údajov vám prinášajú väčšiu kontrolu nad vašimi osobnými údajmi. Znamená to, že môžete smelo nakupovať, deliť sa o obsah a surfovať. Spoznajte svoje práva a prevezmite kontrolu.

europa.eu/dataprotection/sk

